

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Θέμα: «Παροχή διευκρινίσεων επί ερωτημάτων που έθεσαν Ενδιαφερόμενοι και αφορούν την από 30.12.2021 και με αρ. 03 Δημόσια Πρόσκληση για τη δημιουργία καταλόγου αξιολογητών, οι οποίοι συνεργάζονται με τα πιστωτικά ιδρύματα και τους φορείς των επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο της αξιολόγησης των επιλεξιμοτήτων των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται για χρηματοδότηση από τα δανειακά κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – Β΄ Τεύχος».

Σχετ.: Η με αρ. 03/30.12.2021 Δημόσια Πρόσκληση για τη δημιουργία καταλόγου αξιολογητών, όπως εγκρίθηκε με την υπό στοιχεία 168312 ΕΞ 2021/30.12.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (ΑΔΑ: 9Ζ90Η-ΚΟΝ).

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α΄ 98).
2. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό κράτος: Οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α΄ 133).
3. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α΄ 181).
4. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α΄ 119).
5. Το π.δ. 62/2020 «Διορισμός Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α΄ 155).
6. Το π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α΄ 123).

7. Την υπό στοιχεία Υ70/30.10.2020 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Θεόδωρο Σκυλακάκη» (Β' 4805).
8. Την υπό στοιχεία ΓΔΟΥ 257/06.11.2020 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Διορισμός Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης» (Υ.Ο.Δ.Δ. 931).
9. Την υπ' αριθμ. 2021/0159/17.06.2021 Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Εκτελεστική Απόφαση του Συμβουλίου για την έγκριση της αξιολόγησης του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ελλάδας (στο εξής το «Σ.Α.Α.»).
10. Την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την Ελλάδα (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1).
11. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (L 57/17).
12. Τον ν. 4738/2020 «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» (Α' 207) και ειδικότερα τα άρθρα 270-281 αυτού, όπως ισχύουν.
13. Τον ν. 4820/2021 «Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες ρυθμίσεις» (Α' 130) και ιδίως την παρ. 2 του άρθρου 196.
14. Τον ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α' 135).
15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (L 187/1)[Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (ΓΑΚ)].
16. Την Δανειακή Σύμβαση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και της Ελληνικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τον Υπουργό Οικονομικών και τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών που υπεγράφη στην Αθήνα στις 20 Ιουλίου 2021 και στις Βρυξέλλες στις 26 Ιουλίου 2021 και κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4822/2021 (Α' 135).
17. Την υπό στοιχεία 120535 ΕΞ 2021/30.09.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός των κριτηρίων για την αξιολόγηση των επιλεξιμοτήτων των επενδύσεων που δανειοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 4521), όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία 159335 ΕΞ 2021/13.12.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με θέμα: «Τροποποίηση της υπό στοιχεία 120535 ΕΞ 2021/30.9.2021

απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με θέμα: «Κριτήρια αξιολόγησης της επιλεξιμότητας των επενδυτικών σχεδίων που χρηματοδοτούνται με δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (B 4521)» (B'5885).

18. Την υπό στοιχεία 120536 ΕΞ 2021/30.09.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός της διαδικασίας διάθεσης κεφαλαίων στα πιστωτικά ιδρύματα, των όρων και προϋποθέσεων της διαδικασίας χορήγησης των δανείων στις επιχειρήσεις, εξειδίκευση των κριτηρίων και του τρόπου ελέγχου της επιλεξιμότητας των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ορισμός της διαδικασίας, των όρων και των κριτηρίων ανάθεσης σε αξιολογητές των επιλεξιμοτήτων των επενδυτικών σχεδίων» (B 4522), όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία 159337 ΕΞ 2021/13.12.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με θέμα: «Τροποποίηση της υπό στοιχεία 120536 ΕΞ 2021/30.9.2021 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με θέμα: «Καθορισμός της διαδικασίας διάθεσης κεφαλαίων στα πιστωτικά ιδρύματα, των όρων και προϋποθέσεων της διαδικασίας χορήγησης των δανείων στις επιχειρήσεις, εξειδίκευση των κριτηρίων και του τρόπου ελέγχου της επιλεξιμότητας των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ορισμός της διαδικασίας, των όρων και των κριτηρίων ανάθεσης σε αξιολογητές των επιλεξιμοτήτων των επενδυτικών σχεδίων» (B 4522)» (B'5886).

19. Τον Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18^{ης} Ιουλίου 2018 σχετικά με τους γενικούς δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (L 193/1).

20. Την με αρ. 03/30.12.2021 Δημόσια Πρόσκληση για τη δημιουργία καταλόγου αξιολογητών, οι οποίοι συνεργάζονται με τα πιστωτικά ιδρύματα και τους φορείς των επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο της αξιολόγησης των επιλεξιμοτήτων των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται για χρηματοδότηση από τα δανειακά κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπως εγκρίθηκε με την υπό στοιχεία 168312 ΕΞ 2021/30.12.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (ΑΔΑ: 9Ζ90Η-ΚΟΝ).

21. Η υπό στοιχεία 7876 ΕΞ 2022/19.01.2022 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με θέμα: «Παροχή διευκρινίσεων επί ερωτημάτων που έθεσαν Ενδιαφερόμενοι και αφορούν την από 30.12.2021 και με αρ. 03 Δημόσια Πρόσκληση για τη δημιουργία καταλόγου αξιολογητών, οι οποίοι συνεργάζονται με τα πιστωτικά ιδρύματα και τους φορείς των επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο της αξιολόγησης των επιλεξιμοτήτων των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται για χρηματοδότηση από τα δανειακά κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – Α' Τεύχος» (ΑΔΑ: 6ΥΝΚΗ-ΠΓΣ).

Αποφασίζουμε

1. Επί των ερωτημάτων που υποβλήθηκαν μέχρι και την 03.02.2022 σχετικά με την με αρ. 03/30.12.2021 Δημόσια Πρόσκληση για τη δημιουργία καταλόγου αξιολογητών, οι οποίοι συνεργάζονται με τα πιστωτικά ιδρύματα και τους φορείς των επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο της αξιολόγησης των επιλεξιμοτήτων των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται για χρηματοδότηση από τα δανειακά κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («η Πρόσκληση»), παρέχονται οι ακόλουθες διευκρινίσεις:

Ερώτημα 1: *1. Σχετικά με την επάρκεια γνώσης της Αγγλικής ή άλλης ξένης γλώσσας καλύπτεται η προϋπόθεση αυτή με την προσκόμιση πτυχίων αλλοδαπών Πανεπιστημίων και δη της Αγγλίας ;*

2. Το στέλεχος αξιολόγησης σχεδίων ψηφιακού μετασχηματισμού απαιτείται να διαθέτει γενική επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον δέκα (10) ετών, εκ των οποίων ειδική επαγγελματική εμπειρία σε έργα ψηφιακού μετασχηματισμού τουλάχιστον δέκα (10) ή οκτώ (8) ετών; Δεν αναγράφεται ευκρινώς στην εν λόγω πρόσκληση η απαιτούμενη διάρκεια επαγγελματικής εμπειρίας.

3. Σχετικά με το απόσπασμα ποινικού μητρώου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ανώνυμης εταιρείας και στην περίπτωση που τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπήκοοι χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αρκεί απόσπασμα Ποινικού Μητρώου της ξένης χώρας μεταφρασμένο στα Ελληνικά, με σφραγίδα Apostille;

4. Σχετικά με τα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και εκπροσώπησης της εταιρείας και στην περίπτωση που μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του υποβάλλοντος την αίτηση νομικού προσώπου είναι αλλοδαπή εταιρεία νομίμως εκπροσωπούμενη από φυσικό πρόσωπο, χρειάζεται κάποιο επιπλέον δικαιολογητικό έγγραφο εκτός από το απόσπασμα ποινικού μητρώου του νόμιμου εκπροσώπου της αλλοδαπής εταιρείας;

Απάντηση: Ως προς το υποερώτημα 1, διευκρινίζεται ότι για την απόδειξη της άριστης ή καλής γνώσης ξένης γλώσσας, όπου απαιτείται σύμφωνα με την Πρόσκληση εφαρμόζεται το άρθρο 28 του π.δ. 50/2001 (Α' 39), όπως εκάστοτε ισχύει.

Ως προς το υποερώτημα 2, διευκρινίζεται ότι η απαιτητή στον όρο 2.1.1 «ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ» παρ. Β7 της Πρόσκλησης γενική επαγγελματική εμπειρία για τα Στελέχη αξιολόγησης σχεδίων ψηφιακού μετασχηματισμού είναι τα δεκαπέντε (15) έτη και η αντίστοιχη ειδική επαγγελματική εμπειρία τα δέκα (10) έτη.

Ως προς το υποερώτημα 3, διευκρινίζεται ότι σχετικά με την απόδειξη της μη συνδρομής στο πρόσωπο του υποψηφίου και στο πρόσωπο των ελεγχόμενων προσώπων της παρ. 2.2.2.4 της

Πρόσκλησης των λόγων αποκλεισμού της παρ. 2.2.2.1 της Πρόσκλησης ο υποψήφιος υποβάλει με την Αίτησή του τα δικαιολογητικά της περ. γ) της παρ. 2.3.6 της Πρόσκλησης. Ειδικότερα σε περίπτωση που τα Ελεγχόμενα Πρόσωπα είναι υπήκοοι κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την Αίτηση του Υποψηφίου υποβάλλονται αποσπάσματα ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτών, ισοδύναμων εγγράφων που εκδίδονται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του οικείου κράτους - μέλους, από τα οποία προκύπτει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του όρου 2.2.2.1 της Πρόσκλησης, και τα οποία να έχει εκδοθεί το πολύ τρεις (3) μήνες πριν την υποβολή τους. Τέλος, σύμφωνα με την παρ. 2.3.6 της Πρόσκλησης όλα τα αποδεικτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της περ. γ) της παρ. 2.3.6 της Πρόσκλησης, συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από νόμιμη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με τον ν. 1497/1984.

Ως προς το υποερώτημα 4, σε περίπτωση που μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του υποβάλλοντος την αίτηση νομικού προσώπου είναι αλλοδαπή εταιρεία, τότε οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.2 περ. 2.2.2.1. της Πρόσκλησης εξετάζονται, σύμφωνα με τον όρο 2.2.2.4 της Πρόσκλησης και στο πρόσωπο των μελών του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου και στο πρόσωπο εκείνων που έχουν εξουσία εκπροσώπησης. Στις περιπτώσεις των ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.) ελεγχόμενα πρόσωπα είναι ο διευθύνων σύμβουλος καθώς και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ενώ στις περιπτώσεις εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (Ι.Κ.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.), οι διαχειριστές και προσκομίζονται τα δικαιολογητικά της παρ. 2.3.6 της Πρόσκλησης και ειδικότερα των περ. γ) και θ).

Ερώτημα 2: ● *Υπάρχει προκαθορισμένη φόρμα που υποβάλλονται οι προτάσεις των επενδυτών για το Ταμείο Ανάκαμψης.*

- *Πότε ξεκινάνε οι υποβολές.*
- *Πότε ξεκινάει η ημερομηνία επιλεξιμότητας των δαπανών. Για παράδειγμα εάν μια δαπάνη υλοποιηθεί πριν την υποβολή της πρότασης είναι επιλέξιμη?*
- *Θα μπορούσε η ίδια επιχείρηση να υποβάλλει παραπάνω από μια προτάσεις, παραπάνω από ένα επενδυτικό σχέδιο?*
- *Η τοποθέτηση στεγάστρων για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στοιχείων είναι επιλέξιμη δαπάνη?*
- *Η αντικατάσταση σχολικών λεωφορείων με νέας τεχνολογίας Euro 6 είναι επιλέξιμη δαπάνη?*

Απάντηση: Το σύνολο των ανωτέρω αιτημάτων παροχής διευκρινίσεων δεν άπτονται του αντικειμένου και του πεδίου εφαρμογής της Πρόσκλησης. Για τα ζητήματα επιλεξιμότητας των επενδυτικών σχεδίων και των δαπανών, καθώς και της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων παροχής δανείων από τους δικαιούχους εφαρμόζονται η υπό στοιχεία 120535 ΕΞ 2021/30.09.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Β' 4521), όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία 159335 ΕΞ 2021/13.12.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Β' 5885) και ισχύει και η υπό στοιχεία 120536 ΕΞ 2021/30.09.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Β' 4522), όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία 159337 ΕΞ 2021/13.12.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Β' 5886) και ισχύει.

Ερώτημα 3: Σύμφωνα με την παρ. 2.1 της ως άνω Πρόσκλησης «Δικαίωμα υποβολής Αίτησης ένταξης στο μητρώο, στο πλαίσιο της Πρόσκλησης, έχουν ορκωτοί ελεγκτές λογιστές, ελεγκτικές εταιρείες εφόσον: ... γ) διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικής ευθύνης ποσού τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ ανά συμβάν και συνολικού ποσού τουλάχιστον πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ ετησίως».

Δεδομένου ότι η εταιρεία μας διαθέτει την άνω περιγραφόμενη ασφαλιστική κάλυψη, η οποία ανανεώνεται ετησίως, θα παρακαλούσαμε όπως επιβεβαιωθεί ότι η σχετική απαίτηση καλύπτεται με την κατάθεση της ως άνω αναφερόμενης Ασφαλιστικής κάλυψης συνοδευόμενης από Υπεύθυνη Δήλωση της εταιρείας, με την οποία θα βεβαιώνεται η ετήσια ανανέωση της και θα δηλώνεται ότι σε περίπτωση, που ζητηθεί από την Υπηρεσία, θα δύναται να προσκομιστεί αντίγραφο αυτής.

Απάντηση: Επιβεβαιώνεται.

Ερώτημα 4: Σύμφωνα με την παρ. 2.1.1 της ως άνω Πρόσκλησης και, ειδικότερα, το σημείο Γ. Αποδεικτικά μέσα, αναφέρεται ότι: «Για την απόδειξη της εμπειρίας και των προσόντων του συνόλου των στελεχών της ομάδας έργου απαιτείται η υποβολή των ακόλουθων αποδεικτικών στοιχείων: ... δ) ειδικά για τα στελέχη αξιολόγησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων / μελετών, πέραν των ανωτέρω, απαιτείται η υποβολή δα) ..., δβ) καταλόγου που τεκμηριώνει τη ζητούμενη εμπειρία, με συνοπτική περιγραφή των κυριότερων έργων στα οποία το στέλεχος συμμετείχε, με ένδειξη της οικονομικής αξίας του έργου, του χρόνου υλοποίησης, του αποδέκτη του έργου, τη θέση στην ομάδα έργου, και δγ) πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής ή σύμβαση της οποίας δεν έχει λήξει ο χρόνος ισχύος ή φωτοαντίγραφα αποδεικτικών πληρωμής και εξόφλησης από τα οποία αποδεικνύονται τα δηλούμενα στον κατάλογο της περ. δβ) ανωτέρω.» Δεδομένου ότι για το όλα τα προτεινόμενα στελέχη της ομάδας έργου θα κατατεθεί βιογραφικό σημείωμα με το οποίο θα αποδεικνύεται η απαιτούμενη προϋπηρεσία, παρακαλούμε όπως μας επιβεβαιώσετε ότι εκ παραδρομής απαιτείται ο κατάλογος της περίπτωσης δβ) και ότι για την περίπτωση δγ) αρκεί η προσκόμιση Υπεύθυνης δήλωσης που θα

φέρει το γνήσιο της υπογραφής μέσω gov.gr και στην οποία θα δηλώνεται η ακρίβεια και το αληθές των αναφερόμενων, στο βιογραφικό τους, στοιχείων.

Απάντηση: Δεν επιβεβαιώνεται. Για την απόδειξη της εμπειρίας και των προσόντων των στελεχών αξιολόγησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων / μελετών της ομάδας έργου απαιτείται η υποβολή σωρευτικά των αποδεικτικών στοιχείων των περ. α), β), γ) και δα) έως και δγ) της παρ. Γ. Αποδεικτικά μέσα.

Ερώτημα 5: Σύμφωνα με την παρ. 2.3.5 της ως άνω Πρόσκλησης προβλέπεται ότι «Οι σχετικές γραπτές αιτήσεις παροχής διευκρινίσεων και οι αντίστοιχες απαντήσεις τους που παρέχονται από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης θα καθίστανται διαθέσιμες σε όλους τους ενδιαφερόμενους στην ιστοσελίδα της ανωτέρω Υπηρεσίας ανωνύμως».

Θα παρακαλούσαμε όπως μας γνωστοποιήσετε την ιστοσελίδα της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης που θα αναρτώνται οι διευκρινίσεις και οι αντίστοιχες απαντήσεις.

Απάντηση: Οι αιτήσεις επί των αιτούμενων διευκρινίσεων αναρτώνται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης, ήτοι στη σελίδα: <https://greece20.gov.gr/> και συγκεκριμένα στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://greece20.gov.gr/prosklisi-gia-ti-dimiourgia-mitrwou-aksiologitwn-twn-ependytikwn-sxediwn-tou-tameiou-anakampsis/>

Ερώτημα 6: Σύμφωνα με την παρ. 5.1.3 της ως άνω Πρόσκλησης προβλέπεται ότι «Ο ανωτέρω έλεγχος πραγματοποιείται βάσει του Διεθνούς Προτύπου Αναθέσεων Διασφάλισης (ΔΠΑΔ) 3000, υπογράφεται από ορκωτό λογιστή-ελεγκτή και συνοδεύεται υποχρεωτικά από σχετική θετική εισήγηση που υπογράφεται από σύμβουλο επιχειρηματικών σχεδίων».

Θα παρακαλούσαμε να μας διευκρινίσετε αρχικά εάν ο σύμβουλος επιχειρήσεων ανήκει στην ομάδα έργου του αιτούντα οικονομικού φορέα και εάν υπάρχει κάποιο υπόδειγμα της εισήγησης που θα πρέπει να υπογράφεται από τον εν λόγω σύμβουλο.

Απάντηση: Ως σύμβουλος επιχειρηματικών σχεδίων νοείται οποιοδήποτε από τα Στελέχη αξιολόγησης επιχειρηματικών σχεδίων της ομάδας έργου της περ. 4) της παρ. Β) του όρου 2.1.1 της Πρόσκλησης. Δεν διατίθεται πρότυπο της εισήγησης ου όρου 5.1.3 της Πρόσκλησης.

Ερώτημα 7: Σύμφωνα με την παρ. 5.1.3.1 της ως άνω Πρόσκλησης ορίζεται πως «Η «Έκθεση Διασφάλισης» σύμφωνα με το άρθρο 156 του ν. 4820/2021 διασφαλίζει το έργο της αξιολόγησης της επιλεξιμότητας των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται για χρηματοδότηση από τα δανειακά κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης». Ανατρέχοντας στο σχετικό άρθρο 156 του ν. 4820/2021 δεν μπορούσαμε να συνδέσουμε την «Έκθεση Διασφάλισης» με το σχετικό άρθρο. Το άρθρο 156 του ν.

4820/2021 αναφέρεται σε Ειδική Άδεια Επιμόρφωσης και πιο συγκεκριμένα αναφέρει πως «Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να χορηγείται ειδική άδεια σε δικαστές ή υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μέχρι έξι (6) κατ' έτος, οι οποίοι γνωρίζουν μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να απασχοληθούν για επιμορφωτικούς σκοπούς ή για απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Κατά τη διάρκεια της ειδικής αυτής άδειας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους πέντε (5) μήνες, καταβάλλονται στους δικαστές ή υπαλλήλους αυτούς οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της οργανικής τους θέσης.»

Παρακαλούμε όπως διευκρινιστεί το σχετικό άρθρο της Έκθεσης Διασφάλισης για τον έλεγχο των επενδυτικών σχεδίων.

Απάντηση: Εκ παραδρομής τέθηκε το άρθρο 156 του ν. 4820/2021. Η ορθή αναφορά είναι στο άρθρο 197 παρ. 2 του ν. 4820/2021 και συγκεκριμένα στο άρθρο 9 της υπό στοιχεία 120536 ΕΞ 2021/30.09.2021 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Β' 4522), όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία 159337 ΕΞ 2021/13.12.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Β' 5886) και ισχύει, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης.

Ερώτημα 8: Σύμφωνα με την παρ. 6 της ως άνω Πρόσκλησης αναφέρεται πως «Θα συνάπτεται σύμβαση ανάθεσης έργου προσυμφωνημένων διαδικασιών αξιολόγησης μεταξύ του φορέα του επενδυτικού σχεδίου και του αξιολογητή».

Κατανόηση μας είναι πως η Έκθεση Διασφάλισης θα καταρτίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Διεθνούς Προτύπου Ανάθεσης Διασφάλισης 3000 «ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΕΛΕΓΧΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ». Έχοντας υπόψιν μας το ανωτέρω, θα αναμέναμε αντιστοίχως πως και η σύμβαση ανάθεσης έργου θα συνάπτεται με βάση στο Διεθνές Πρότυπο Ανάθεσης Διασφάλισης 3000 και όχι με βάση σε προσυμφωνημένες διαδικασίες που παραπέμπουν στο Διεθνές Πρότυπο Συναφών Διαδικασιών 4400 «ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΟΣΥΜΦΩΝΗΜΕΝΩΝ ΔΙΑΔΙΑΚΑΣΙΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ».

Θα παρακαλούσαμε να διευκρινιστεί το Διεθνές Πρότυπο με βάση το οποίο θα συνάπτεται η σύμβαση ανάθεσης έργου.

Απάντηση: Διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με την περ. 1) της παρ. 3) του όρου 5.1 της Πρόσκλησης, η Έκθεση Διασφάλισης καταρτίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Διεθνούς Προτύπου Αναθέσεων

Διασφάλισης 3000 με τίτλο: «ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΕΛΕΓΧΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ» και αποτελεί εργασία που εντάσσεται στους υποχρεωτικούς ελέγχους.

Ερώτημα 9: Σε περίπτωση ένταξης της εταιρείας μας στο σχετικό Μητρώο Αξιολογητών και επιλογής της, κατόπιν κλήρωσης, για τη σύναψη περισσότερων συμβάσεων ανάθεσης έργου, ταυτόχρονα, θα παρακαλούσαμε όπως διευκρινιστούν τα ακόλουθα:

i. Θα παρέχεται στην εταιρεία η δυνατότητα να αντικαθιστά, πάντα με τη συγκατάθεση της Υπηρεσίας, στελέχη της Ομάδας Έργου σε περίπτωση που κάποιο από αυτά π.χ. αποχωρήσει από την εταιρεία ή/και να συμπληρώνει τα στελέχη της Ομάδας Έργου της με νέα άτομα, όμοιων προσόντων τα οποία θα πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις της Πρόσκλησης, προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις εκτέλεσης του εκάστοτε έργου;

ii. Θα έχει η εταιρεία τη δυνατότητα άρνησης της ανάθεσης κάποιου έργου, σε περίπτωση όγκου εργασιών της, λόγω της δέσμευσής της από την ήδη υπογραφή συμβάσεων, στο πλαίσιο του Μητρώου, με άλλους φορείς επενδυτικών σχεδίων;

Απάντηση: Ως προς το ερώτημα υπό i) διευκρινίζεται ότι οποιεσδήποτε μεταβολές στην ομάδα έργου δηλώνονται σύμφωνα με τον όρο 9.2 της Πρόσκλησης. Αναφορικά με το ερώτημα ii) το ζήτημα δεν ρυθμίζεται με την Πρόσκληση, αλλά σε περίπτωση που προκύψει τέτοια ανάγκη, θα εξεταστεί η υπό όρους και προϋποθέσεις δυνατότητα δικαιολογημένης άρνησης της ανάθεσης.

Ερώτημα 10: Αναφορικά με τις προδιαγραφές των στελεχών αξιολόγησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων / μελετών που ορίζονται στην «Δημόσια Πρόσκληση για την δημιουργία καταλόγου αξιολογητών οι οποίοι συνεργάζονται με τα πιστωτικά ιδρύματα και τους φορείς των επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο της αξιολόγησης των επιλεξιμοτήτων των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται για χρηματοδότηση από δανειακά κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας», θα παρακαλούσαμε να διευκρινιστεί εάν ένας Περιβαλλοντολόγος Μηχανικός εγγεγραμμένος στο ΤΕΕ ως μηχανικός περιβάλλοντος που πληροί τα κριτήρια επαγγελματικής εμπειρίας επαρκεί ή πρέπει υποχρεωτικά να έχει μελετητικό πτυχίο.

Απάντηση: Σύμφωνα με την περ. δ) της παρ. Γ) Αποδεικτικά μέσα του όρου 2.1.1, σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στην παρ. Α) του ανωτέρω όρου για τα στελέχη αξιολόγησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων / μελετών, μελετητικό πτυχίο απαιτείται εφόσον τούτο προβλέπεται, για την άσκηση της οικείας δραστηριότητας, από την κείμενη νομοθεσία. Κρίσιμο είναι να πληροί τα κριτήρια εμπειρίας που αποδεικνύονται από το βιογραφικό και τον κατάλογο έργων στα οποία συμμετείχε.

Ερώτημα 11: Παρακαλούμε για τις διευκρινήσεις σας αναφορικά με τις κατηγορίες μελετητικών πτυχίων που απαιτούνται από τα [Στελέχη αξιολόγησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων / μελετών] στα κάτωθι αντικείμενα:

Εκπόνηση μελετών και παροχή υπηρεσιών συμβούλου σε περιβαλλοντικά θέματα δημοσίων και ιδιωτικών αναπτυξιακών έργων υποδομής (ενδεικτικά σε έργα Λιμενικά, Ενεργειακά, Μεταφοράς – διακίνησης καυσίμων και χημικών ουσιών, Οδοποιίας, Σταθερής Τροχιάς, Κτιριακά, Εξορυκτικά, Τουριστικών υποδομών κ.α.)

Παρακαλούμε για διευκρίνιση αν το στέλεχος εκτός της εμπειρίας του ως σύμβουλος πρέπει να έχει και μελετητικό πτυχίο.

Αν ναι, ποιας κατηγορίας;

Επίσης, παρακαλούμε για τον προσδιορισμό ως προς τα έργα υποδομής πχ επεξεργασία νερού (πόσιμου ή με απόβλητα) εντάσσεται σε αυτή την κατηγορία;

Θέματα χαρτογράφησης, αξιολόγησης, διαχείρισης και προστασίας τύπων οικοσυστημάτων, ειδών χλωρίδας και οικοσυστημικών υπηρεσιών, εντός και εκτός προστατευόμενων περιοχών

Κατανοούμε ότι απαιτείται το μελετητικό πτυχίο κατηγορίας 27.

Παρακαλούμε για την επιβεβαίωσή σας ή την υπόδειξη της σωστής κατηγορίας.

Εκπόνηση υδρογεωλογικών μελετών

Κατανοούμε ότι απαιτείται το μελετητικό πτυχίο κατηγορίας 20.

Παρακαλούμε για την επιβεβαίωσή σας ή την υπόδειξη της σωστής κατηγορίας.

Περιβαλλοντικοί & κοινωνικοί έλεγχοι (environmental and social due diligence) επενδύσεων

Παρακαλούμε για διευκρίνιση αν απαιτείται μελετητικό πτυχίο.

Αν ναι, ποιας κατηγορίας;

Μετριασμός & προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και στην εκτίμηση κλιματικού κινδύνου

Παρακαλούμε για διευκρίνιση αν απαιτείται μελετητικό πτυχίο.

Αν ναι, ποιας κατηγορίας;

Επίσης, παρακαλούμε για τον προσδιορισμό των υπηρεσιών πχ αφορούν έλεγχο εκπομπών αερίου θερμοκηπίου; τεχνολογίες κυκλικής οικονομίας; επεξεργασίας & διαχείρισης νερού;

Απάντηση: Δεν απαιτείται η προσκόμιση μελετητικού πτυχίου για τα αναφερόμενα στην ερώτηση μέλη της ομάδας έργου εκτός αν τούτο προβλέπεται, για την άσκηση της οικείας δραστηριότητας, από την κείμενη νομοθεσία. Κρίσιμο είναι να αποδεικνύεται η εμπειρία και η γνώση του στελέχους για τα εν θέματι αντικείμενα και η δυνατότητα κατανόησης των απαιτήσεων κάθε έργου. Μόνον εφόσον υπάρχει ρητή αναφορά στην κείμενη νομοθεσία που επιβάλλει την κατοχή μελετητικού πτυχίου ως απόδειξη για την δυνατότητα ενασχόλησης με συγκεκριμένο αντικείμενο, τότε αυτή προσκομίζεται από τον ενδιαφερόμενο.

Ερώτημα 12: Ο κύκλος εργασιών (2.000.000 Ευρώ) που προσδιορίζεται ως αναγκαίος για την πλήρωση της προϋπόθεσης της παρ. 2.1 σημείο β' νοείται ως συνολικός κύκλος της εκεί αναφερόμενης «τελευταίας τετραετίας» (δηλαδή ως αθροιστικός κύκλος των 4 ετών της) ή ως ετήσιος κύκλος που επιτεύχθηκε εντός ενός τουλάχιστον έτους (χρήσης) αυτής;

Απάντηση: Διευκρινίζεται ότι ο κύκλος εργασιών (2.000.000 Ευρώ) που προσδιορίζεται ως αναγκαίος για την πλήρωση της προϋπόθεσης της παρ. 2.1 σημείο β' νοείται ως συνολικός κύκλος της τελευταίας τετραετίας από την υποβολή της Αίτησης.

Ερώτημα 13: Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2.1 («Σε περίπτωση ένωσης τα ανωτέρω κριτήρια θα πρέπει να πληρούνται αθροιστικά από τα μέρη αυτής») έχει το νόημα ότι:

A. Είναι νοητή η πλήρωση της ανωτέρω (παράγραφος 2.1. σημείο β') προϋπόθεσης (κύκλος εργασιών 2.000.000 Ευρώ) ή και των άλλων προϋποθέσεων της παρ. 2.1 (σημεία γ' και δ') δια της σύμπραξης φορέων με την εκεί επαγγελματική ιδιότητα (Ορκωτοί Ελεγκτές, Λογιστές, Ελεγκτικές Εταιρείες) που έχουν όμως διαφορετική νομική προσωπικότητα, έτσι ώστε να αθροίζεται ο κύκλος εργασιών (όπως αυτός ήθελε υπολογιστεί κατά την απάντηση στο ερώτημα 1.) αυτών των περισσότερων προσώπων;

B. Γενικότερα, είναι δυνατή η σύμπραξη (παροχή δάνειας ή άλλης εμπειρίας) εντός της ίδιας επαγγελματικής ιδιότητας για τη στοιχειοθέτηση της επιλεξιμότητας και άλλου μέλους της Ομάδας Εργασίας (παρ.2.1.1 Α' και Β', δηλαδή για καθένα από τα σημεία 3-8 ως προς την ταυτότητα και τα εκεί κριτήρια);

Απάντηση: Ως προς τα ερωτήματα Α) και Β) η απάντηση είναι καταφατική. Ειδικά για το ερώτημα Β) εφαρμόζονται οι παρ. Α1 και Α2 του όρου 2.1.1 της Πρόσκλησης.

Ερώτημα 14: Η αναφορά της παρ. 2.3.6 σε «αλλοδαπούς υποψηφίους» έχει το νόημα ότι:

A. Είναι δυνατή και ιθαγένεια άλλη της ελληνικής α) μόνο για τον Υπεύθυνο Έργου, β) για όλα τα μέλη της Ομάδας Εργασίας;

B. Το υπό Α. επιτρεπτό νοείται μόνο ως δυνατότητα των μελών Ομάδας Έργου να έχουν καταστατική έδρα ή πραγματική εγκατάσταση σε άλλο Κράτος-Μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. ή καταλαμβάνει και κάθε τρίτη χώρα;

Γ. Ανάλογα με την απάντηση στα ανωτέρω ερωτήματα, πώς αποδεικνύεται προϋπόθεση ισοδύναμη με την εγγραφή στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν.4449/2017 ειδικά για την ιδιότητα του Υπευθύνου Έργου-Υποψηφίου (Ορκωτοί Ελεγκτές, Λογιστές, Ελεγκτικές Εταιρείες) κατά την παρ. 2.1 σημείο α'.

Απάντηση: Δεν απαιτείται από τον Υπεύθυνο Έργου ή τα λοιπά μέλη της ομάδας έργου να έχουν ελληνική ιθαγένεια, δύναται δε να έχουν ιθαγένεια οποιασδήποτε τρίτης χώρας. Απαραίτητη προϋπόθεση, σε κάθε περίπτωση είναι όλα τα μέλη της ομάδας έργου να πληρούν τους όρους της Πρόσκλησης, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης εγγραφής στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν.4449/2017.

Ερώτημα 15: *Είμαι Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής και νόμιμος εκπρόσωπος Ελεγκτικής Εταιρείας η οποία επιθυμεί εντός του 2022 να υποβάλει αίτηση ένταξης στο μητρώο αξιολογητών των προς χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.*

Επειδή η εν' λόγω Ελεγκτική Εταιρεία κλείνει ισολογισμό 30/06 έκαστου έτους (δηλ. έχει εταιρική χρήση 1/7 – 30/06 του επόμενου έτους) θα ήθελα σας παρακαλώ όπως διευκρινιστεί, σχετικά με την τιθέμενη στην σχετική Πρόσκληση προϋπόθεση «να έχουν συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 2εκ€ κατά την τελευταία τετραετία από την υποβολή της αίτησης...», ποια έτη θα ληφθούν υπόψη στην τετραετία. Οι εταιρικές χρήσεις 1/7/17 – 30/6/18, 1/7/18 – 30/6/19, 1/7/19 – 30/6/20 και 1/7/20 – 30/6/21 ??.

Επίσης και εάν θα μπορούσε να προσμετρηθεί στον κύκλο εργασιών των ανωτέρω εταιρικών χρήσεων και το Β' εξάμηνο του 2021 (1/7-31/12/21) ?, με το σκεπτικό ότι εάν η σχετική αίτηση ένταξης είχε υποβληθεί έως το τέλος του 2021 θα συνυπολογιζόταν και το 11μηνο του 2021 (2017 εως 11/2021), δηλ. 5 έτη πάρα ένα μήνα.

Απάντηση: Σύμφωνα με την παρ. 2.1 της Πρόσκλησης, δικαίωμα υποβολής Αίτησης ένταξης στο μητρώο έχουν ορκωτοί ελεγκτές λογιστές, ελεγκτικές εταιρείες εφόσον, μεταξύ άλλων έχουν συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) ευρώ, κατά την τελευταία τετραετία από την υποβολή της Αίτησης. Συνεπώς εφόσον η Αίτηση υποβάλλεται εντός του έτους 2022 απαιτείται οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές, ελεγκτικές εταιρείες να έχουν τον ως άνω κύκλο εργασιών κατά τα έτη 2018-2021.

2. Σε περίπτωση υποβολής και άλλων ερωτημάτων, θα εκδοθούν συμπληρωματικές διευκρινίσεις σύμφωνα με τον όρο 2.3.5 της Πρόσκλησης.

3. Οι παρούσες διευκρινίσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της Πρόσκλησης.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Εσωτερική διανομή:

Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών

Γραφείο Διοικητή Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης

Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης